

Agenda

Vergadering van de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)

dinsdag 9 september 2025 van 14:30 tot 14:50

locatie: commissiekamer 3

soort vergadering: regulier

agendastatus: **definitief**

1. Vaststellen agenda

- **Bijlagen**
 - Agenda

2. Tiende voortgangsrapportage Natuur (VRN)

Verslag nader schriftelijk overleg tiende Voortgangsrapportage Natuur (VRN) (33576, AL)

Bespreking verslag nader schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Geeft het verslag nader schriftelijk overleg ([33576, AL](#)) aanleiding tot vervolgvragen of wenst u de reactie van de staatssecretaris van LVVN van 8 juli voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- Op 18 februari jl. is inbreng geleverd voor schriftelijk overleg met betrekking tot de 10e voortgangsrapportage Natuur (VRN). De beantwoording van die vragen ([33576, AH](#)) is besproken op 15 april jl.
- Vervolgens is op 13 mei 2025 inbreng geleverd voor nader schriftelijk overleg. De reactie daarop staat heden ter bespreking geagendeerd (verslag nader schriftelijk overleg 33576, AL)

- **Bijlagen**

- Natuurbeleid (33.576); verslag van een nader schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over de tiende Voortgangsrapportage Natuur (VRN) (EK, AL)

-
- Natuurbeleid (33.576); verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over de Tiende Voortgangsrapportage Natuur (VRN) (EK, AH)
 - Eindrapport Procesbegeleiding verbeteren en valideren wildtellingen (Van Hall Larenstein, 30 januari 2025, 50 p.)
 - Natuurbeleid (33.576); brief van de staatssecretaris van LVVN over aanbieding tiende Voortgangsrapportage Natuur (VRN) (EK, AF)
 - Natuur in Nederland; stand van zaken eind 2023 (Ministerie van LVVN, november 2024, 66 p.)

3. Emissieramingen luchtverontreinigende stoffen 2025

Verslag schriftelijk overleg (35334, CE)

Bespreking verslag schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Geeft het verslag schriftelijk overleg ([35334, CE](#)) aanleiding tot nadere vragen of wenst u de reactie van de minister van LVVN van 7 juli voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- Op 22 april 2025 is inbreng geleverd voor schriftelijk overleg naar aanleiding van de Pbl-publicatie Emissieramingen luchtverontreinigende stoffen 2025 (publicatienummer: 5494). De reactie van de minister van LVVN (verslag schriftelijk overleg 35334, CE) staat heden ter bespreking geagendeerd.

- **Bijlagen**

- Problematiek rondom stikstof en PFAS (35.334); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van LVVN over publicatie Emissieramingen luchtverontreinigende stoffen 2025 PBL (EK, CE)

-
- Emissieramingen luchtverontreinigende stoffen 2025 (Pbl, maart 2025, 155 p.)
 - Beleidsoverzicht en factsheets beleidsinstrumenten, achtergronddocument KEV 2024 en ERL 2025 (Pbl, 6 maart 2025, 528 p.)

4. Voortgang 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn

Verslag nader schriftelijk overleg (33037, BA)

Bespreking verslag nader schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Geeft het verslag nader schriftelijk overleg ([33037, BA](#)) aanleiding tot vervolgvragen of wenst u de brief van 14 juli 2025 voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- De commissie heeft, naar aanleiding van de op 11 april 2025 aan de Tweede Kamer gezonden hoofdlijnen van het 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn ([TK 33037, 597](#)), de minister van LVVN op 6 mei jl. verzocht om vóór 1 november 2025 het 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn naar de Eerste Kamer te sturen. Haar brief van 12 juni 2025 (verslag schriftelijk overleg 33037, AY) bevat de reactie op dit verzoek en geeft een weergave van het proces om te komen tot het 8e Actieprogramma dat op 1 januari 2026 van toepassing zal zijn.
- De commissie constateerde op 17 juni jl. dat de minister in haar brief van 12 juni 2025 geen (duidelijk) antwoord geeft op het verzoek van de commissie om het 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn vóór 1 november 2025 aan de Eerste Kamer aan te bieden. Daarom werd besloten deze vraag nogmaals te stellen in een nieuwe commissiebrief. De reactie van de minister van LVVN van 14 juli 2025 staat vandaag ter bespreking geagendeerd (verslag nader schriftelijk overleg 33037, BA).
- Bij de brief van 14 juli 2025 is het concept 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn als bijlage opgenomen. De [internetconsultatie](#) van het concept 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn liep van 14 juli tot en met 25 augustus 2025. Tegelijkertijd vond de

zienswijzeprocedure plaats ([Stcrt. 2025, nr. 23944](#)).

- Gelijktijdig met de internetconsultatie en de zienswijzeprocedure zijn zowel het concept 8e actieprogramma als de onderliggende onderzoeksrapporten ter advisering aangeboden aan de Commissie MER.
- De minister van LNVN zegt zich in te spannen om de Eerste Kamer het **vastgestelde** 8^e actieprogramma in november, of anders zo vroeg mogelijk, te doen toekomen. Zij merkt daarbij op vanwege de te betrachten zorgvuldigheid ten aanzien van de inhoud en het proces, de Kamer op dit punt geen garanties te kunnen geven. Het 8^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn zal op 1 januari 2026 van toepassing zijn.
- Ter info: Het 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn komt ook aan de orde in het recent gevoerde schriftelijk overleg over de Staat van de Unie ([EK 36715, F](#)); antwoorden op vragen 18 en 30.

Tweede Kamer

- De Tweede Kamer heeft het concept 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn op 14 juli 2025 ook ontvangen ([TK 33037, 607](#)). Deze brief staat geagendeerd voor de commissievergadering LNVN van 10 september 2025.
- De minister van LNVN heeft op 11 juli 2025 bij de Europese Commissie per brief een aanvraag gedaan voor een nieuwe derogatie op de Nitraatrichtlijn per 1 januari 2026 ([TK 33037, 606](#)).
- De vaste commissie LNVN in de Tweede Kamer heeft in het kader van de politieke dialoog vragen over derogatie van de Nitraatrichtlijn voorgelegd aan de Europese Commissie. Het verslag daarvan is gepubliceerd op 16 mei 2025 ([TK 34463, 7](#)).

● Bijlagen

- Mestbeleid (33.037); verslag van een nader schriftelijk overleg met de minister van LNVN over aanbidding 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn aan de Eerste Kamer vóór 1 november 2025 (EK, BA)
- Concept 8e actieprogramma Nitraatrichtlijn (Ministerie LNVN en I&W, juli 2025, 67 p.)
- Advies: Alternatieve maatregel vanggewassen (Commissie Deskundigen Meststoffenwet, 5 januari 2025, 23 p.)
- Landelijke bronnenanalyse nutriënten regionale oppervlaktewaterlichamen Kaderrichtlijn Water (Wageningen University & Research, juni 2025, 126 p.)
- Notitie Verkenning Harmonisatie Bufferstroken (Wageningen University & Research, 28 juni 2025, 52 p.)
- Protocolbepaling mineraal stikstofresidu (Wageningen University & Research, juli 2025, 50 p.)
- Ex ante onderzoek 8e Nitraat Actieprogramma (Wageningen University & Research, juli 2025, 117 p.)
- Fase 1 Ex ante onderzoek 8e Nitraat Actieprogramma. Kwalitatieve beoordeling van mogelijke maatregelen op de waterkwaliteit, economische effecten en de inpasbaarheid op bedrijfsniveau (19 februari 2025, 42 p.)

- Mestbeleid (33.037); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van LNVN over aanbidding 8e Actieprogramma Nitraatrichtlijn aan de Eerste Kamer vóór 1 november 2025 (EK, AY)

- Staat van de Europese Unie 2025 (36.715); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van BZ over de Staat van de Unie 2025 (EK, F)

- Overeenkomst met de Europese Commissie (9.11.2025), verslag van een politieke dialoog over derogatie Nitraatrichtlijn (TK, 7)
- Brief politieke dialoog voor de Europese Commissie over derogatie Nitraatrichtlijn
- Brief van de Europese Commissie over derogatie Nitraatrichtlijn

5. **E250003 - Brief 33576, AM**

Voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf

Bespreking brief Europese Commissie

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Geeft de brief van de Europese Commissie van 23 juli 2025 ([33576, AM](#)) aanleiding tot het stellen van nadere vragen of wenst u deze brief voor kennisgeving aan te nemen?

NB - Dit agendapunt hangt samen met de agendapunten 6 en 7.

Toelichting

- Op 7 maart heeft de Europese Commissie een voorstel gepubliceerd tot wijziging van de Habitatrichtlijn (Richtlijn inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (92/43/EEG)) voor wat betreft de beschermde status van de wolf (COM(2025)106).
- Op 24 april 2025 is over dat voorstel tot wijziging van Richtlijn 92/43/EEG per brief ([33576, AJ](#)) een vraag voorgelegd aan de Europese Commissie. Daarvoor is inbreng geleverd door leden van de fracties van GL-PvdA, PvdD en SP. Tevens is over het voorstel (nader) schriftelijk overleg gevoerd met de regering (zie agendapunt 6)
- Inmiddels is de gewijzigde Habitatrichtlijn op 24 juni 2025 gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie en op 14 juli 2025 in werking getreden (Richtlijn 2025/1237). Lidstaten dienen uiterlijk op 15 januari 2027 aan de Richtlijn te voldoen.
- De Europese Commissie heeft per brief van 23 juli 2025 ([33576, AM](#)) gereageerd op de brief van 24 april jl.

● **Bijlagen**

- Natuurbeleid (33.576); brief van de Europese Commissie over de beantwoording van vragen betreffende het voorstel tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf (EK, AM)
- Natuurbeleid (33.576); brief aan de Europese Commissie betreffende vragen over het voorstel tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf (EK, AJ)

- Richtlijn EU 2025/1237 (wijziging beschermingsstatus wolf)

- E250003 - Voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf
- EU-stroomschema's

6. **E250003 - Verslag nader schriftelijk overleg 33576, AN**

Voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf

Bespreking verslag nader schriftelijk overleg

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Geeft het verslag nader schriftelijk overleg ([33576, AN](#)) aanleiding tot het stellen van vervolgvragen aan de regering of wenst u de brief van 25 augustus 2025 voor kennisgeving aan te nemen?

NB - Dit agendapunt hangt samen met de agendapunten 5 en 7.

Toelichting

Richtlijn EU 2025/1237 (wijziging beschermingsstatus van de wolf)

- Op 7 maart heeft de Europese Commissie een voorstel gepubliceerd tot wijziging van de Habitatrichtlijn (Richtlijn inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (92/43/EEG)) voor wat betreft de beschermde status van de wolf (COM(2025)106).
- In voorstel COM(2025)106 wordt de beschermde status van de wolf verlaagd door de wolf te verplaatsen van Bijlage IV naar Bijlage V bij de Habitatrichtlijn. Hiermee wordt de beschermde status van de wolf onder de Habitatrichtlijn in lijn gebracht met het aangepaste Verdrag van Bern dat op 7 maart 2025 in werking is getreden. Het BNC fiche is op 11 april 2025 ontvangen (bijgevoegd).
- De definitieve versie van de gewijzigde Habitatrichtlijn is inmiddels op 24 juni 2025 gepubliceerd (Richtlijn 2025/1237) in het Publicatieblad van de Europese Unie en op 14 juli 2025 in werking getreden. Lidstaten dienen uiterlijk op 15 januari 2027 aan de Richtlijn te voldoen.

(Nader) schriftelijk overleg

- Naar aanleiding van het voorstel tot wijziging van de Habitatrichtlijn heeft de commissie in mei schriftelijk overleg gevoerd ([33576, AK](#)). In juli gevolgd door nader schriftelijk overleg; het verslag daarvan staat heden ter bespreking geagendeerd (33576, AN).
- De commissie heeft op 23 juli 2025 de antwoorden ontvangen op vragen ([33576, AJ](#)) die op 24 april 2025 over dit voorstel zijn gesteld aan de Europese Commissie (33576, AM) (zie agendapunt 5).

Voorhang ontwerpbesluit beschermingsstatus wolf en goudjakhals (33118, GL)

- Het ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en van het Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals) is bij brief van 6 juni 2025 (33118, GL) voorgehangen bij beide Kamers (zie agendapunt 7).
- Met het ontwerpbesluit wordt de aanpassing van de Europese regelgeving over de bescherming van wolven, zoals opgenomen in de gewijzigde Habitatrichtlijn 2025/1237, vertaald naar de nationale regelgeving. Tevens wordt met het voorgestelde besluit de mogelijkheid gecreëerd om op te kunnen treden bij incidenten met wolven en tegelijk voldoende bescherming aan wolven te bieden.

● **Bijlagen**

- Natuurbeleid (33.576); verslag van een nader schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over het voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf (EK, AN)

-
- Natuurbeleid (33.576); verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over het voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf (EK, AK)
-

- Richtlijn EU 2025/1237 (wijziging beschermingsstatus van de wolf)
- COM(2025)106 - Voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van Richtlijn 92/43/EEG van de Raad wat betreft de beschermingsstatus van de wolf (Canis lupus)
- BNC-fiche inzake het voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf

-
- Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna (Habitatrichtlijn)
 - Natuurbeleid (33.576); brief regering; Voorstel Europese Commissie aanpassing beschermde status wolf (TK, 419)

-
- E250003 - Voorstel voor een Richtlijn tot wijziging van de beschermingsstatus van de wolf
 - EU-stroomschema's

7. Voorhang ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en van het Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals)

Verslag nader schriftelijk overleg (33118, GN)

Bespreking verslag nader schriftelijk overleg

● Ambtelijke toelichting

Beslispunten

- Hoe wenst de commissie naar aanleiding van het gevoerde nader schriftelijk overleg te besluiten (o.a. ten aanzien van het verzoek geen onomkeerbare stappen te zetten)?

NB - Dit agendapunt hangt samen met de agendapunten 5 en 6.

Toelichting

- Het Besluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en van het Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals) is bij brief van 6 juni 2025 (33118, GL) voorgehangen bij beide Kamers (zie het overzicht aanhangige gedelegeerde regelgeving). De reactietermijn van deze voorhang is 8 juli 2025.
- Met het ontwerpbesluit wordt enerzijds de aanpassing van de Europese regelgeving over de bescherming van wolven, zoals opgenomen in richtlijn 2025/1237 (zie agendapunten 5 en 6), vertaald naar de nationale regelgeving. Anderzijds wordt met het voorgestelde besluit de mogelijkheid gecreëerd om op te kunnen treden bij incidenten met wolven en tegelijk voldoende bescherming aan wolven te bieden.
- Omdat de gewijzigde Habitatrichtlijn (2025/1237) eerder in werking treedt dan het voorgehangen ontwerpbesluit, ontstaat er een overgangperiode. De staatssecretaris van LVVN wijst er in de aanbiedingsbrief van de voorhang op dat het van belang is deze overgangperiode zo kort mogelijk te houden en het besluit zo spoedig mogelijk in werking te laten treden. De staatssecretaris van LVVN gaf daarom aan over het ontwerpbesluit aansluitend aan de voorhangperiode spoedadvies te willen vragen aan de Afdeling advisering van de Raad van State.
- Naar aanleiding van deze voorhang heeft de commissie de staatssecretaris op 2 juli jl. per brief verzocht al het nodige te doen om de beschermingsstatus van de wolf zoals bedoeld in bijlage IX van het Besluit activiteiten leefomgeving te garanderen teneinde te voorkomen dat er een leemte ontstaat. Gevraagd werd de Kamer daarvoor uiterlijk maandag 7 juli 2025 te informeren.
- In zijn reactie van 7 juli (verslag schriftelijk overleg 33118, GM) gaat de staatssecretaris in op dit verzoek en op het verzoek van de commissie in de brief

van 4 juli 2025 om geen onomkeerbare stappen te zetten voordat de Kamerbehandeling van het ontwerpbesluit is afgerond. Hij besluit zijn reactie met de volgende passage:

'Aan uw verzoek om geen onomkeerbare stappen te zetten voordat de Kamerbehandeling van het ontwerpbesluit is afgerond, geef ik uiteraard gehoor. Ik beschouw daarin het vaststellen en publiceren van het besluit in het Staatsblad met het oog op inwerkingtreding als de eerste onomkeerbare handeling in het proces. Om onnodige vertraging te voorkomen zal ik parallel aan de behandeling door uw Kamer en de Tweede Kamer op korte termijn het ontwerpbesluit aan de Raad van State voorleggen voor een spoedadvies. Daarnaast zal ik de (nadere) vragen van uw Kamer in uw brieven van 4 en 7 juli jl. op korte termijn al beantwoorden om de behandeling door uw Kamer te bespoedigen. Een snelle behandeling door uw Kamer is ook belangrijk om de overgangperiode zo kort mogelijk te houden.'

- De commissie besloot het verslag schriftelijk overleg 33118, GM te betrekken bij het plenaire debat over de suppletoire LVVN-begroting in het kader van de Voorjaarsnota op 8 juli 2025.
- Op 4 juli 2025 heeft de commissie in een afzonderlijke brief inhoudelijke vragen gesteld over het voorgehangen ontwerpbesluit; deze brief werd besloten met het hiervoor genoemde verzoek om geen onomkeerbare stappen te zetten voordat de Kamerbehandeling van het ontwerpbesluit is afgerond. De op 17 juli 2025 ontvangen reactie op de brief van 4 juli 2025 staat heden ter bespreking geagendeerd ([verslag nader schriftelijk overleg 33118, GN](#)). Op het verzoek geen onomkeerbare stappen te zetten heeft de staatssecretaris van LVVN al gereageerd in zijn brief van 7 juli 2025 (verslag schriftelijk overleg 33118, GM).
- Het ontwerpbesluit is op 14 juli 2025 ter advisering voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

Stand van zaken Tweede Kamer

- In de procedurevergadering LVVN van 18 juni 2025 is de staatssecretaris van LVVN verzocht om geen onomkeerbare stappen te zetten ten aanzien van het ontwerpbesluit voordat de behandeling van het ontwerpbesluit in de Kamer is afgerond. In zijn reactie van 23 juni op dat verzoek (TK 33118, 298) laat hij weten uitvoering te geven aan dat verzoek, maar wel benadrukt hij de (procedurele of inhoudelijke) behandeling van het ontwerpbesluit af te ronden vóór de afloop van de voorhangperiode op 8 juli a.s., zodat het ontwerpbesluit voor spoedadvies aan de Raad van State kan worden voorgelegd. Wanneer de voorlegging aan de Raad van State niet aansluitend op de op 8 juli a.s. eindigende voorhangperiode kan plaatsvinden, resulteert dit in een vertraging van het proces.
- In de procedurevergadering LVVN van 2 juli stonden zowel het ontwerpbesluit ([TK 33118, 295](#)) geagendeerd alsook de reactie van de staatssecretaris van LVVN op het verzoek van de commissie om geen onomkeerbare stappen te zetten ([TK 33118, 298](#)). De commissie besloot de inbrengdatum voor het stellen van vragen ten behoeve van een schriftelijk overleg vast te stellen op vrijdag 19 september te 12:00 uur.
- In zijn brief van 9 juli 2025 aan Tweede Kamer ([TK 33118, 299](#)) schetst de staatssecretaris van LVVN hoe hij zal omgaan met het verzoek van de Tweede Kamer geen onomkeerbare stappen te zetten. Parallel aan de behandeling in beide Kamers zal het ontwerpbesluit voor spoedadvies worden voorgelegd aan de Raad van State.

- Omgevingsrecht (33.118); verslag van een nader schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over ontwerpbesluit houdende wijziging Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals) (EK, GN)
- Omgevingsrecht (33.118); verslag van een schriftelijk overleg met de staatssecretaris van LVVN over het Besluit activiteiten leefomgeving en het garanderen van de beschermingsstatus van de wolf (EK, GM)
- Richtlijn EU 2025/1237 (wijziging beschermingsstatus van de wolf)
- Omgevingsrecht (33.118); brief van de staatssecretaris van LVVN ter aanbieding van ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals) (EK, GL)
- Besluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en van het Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals)
- Nota van toelichting bij Besluit houdende wijziging van het Besluit activiteiten leefomgeving en van het Besluit kwaliteit leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals)
- Reactie stass. LVVN op uw verzoek Tweede Kamer LVVN om geen onomkeerbare stappen te zetten met betrekking tot AMvB bescherming wolf en goudjakhals, 23 juni 2025 (TK 33118, 298)

8. **E250011 - Verslag schriftelijk overleg 36749, A**

Omnibusvoorstel vereenvoudiging gemeenschappelijk landbouwbeleid

Bespreking verslag schriftelijk overleg

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Geeft het verslag schriftelijk overleg ([36749, A](#)) aanleiding tot vervolgvragen of wenst u de brief van 27 augustus 2025 voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- Op 15 april heeft de commissie dit voorstel als prioritair aangemerkt. Dit dossier maakt daarmee deel uit van het Europees Werkprogramma Eerste Kamer 2025.
- Het als prioritair aangemerkte voorstel (COM(2025)236) is op 14 mei 2025 gepubliceerd.
- De deadline voor het indienen van een subsidiariteitsbezwaar is 5 september 2025.
- Op 27 mei jl. besloot uw commissie het BNC-fiche bij dit voorstel af te wachten alvorens te besluiten over het al dan niet in behandeling nemen van het voorstel. Het BNC-fiche is op 6 juni 2025 ontvangen en ter informatie bijgevoegd.
- Het lid Visseren-Hamakers (PvdD) verzocht op 8 juli jl. naar aanleiding van het Verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 23 en 24 juni 2025 op 9 september 2025 te spreken over dit omnibusvoorstel ([E250011](#)). Thans bestaat de gelegenheid daartoe aan de hand van de op 27 augustus ontvangen reactie op de brief van 24 juni 2025 over dit onderwerp. Het verslag schriftelijk overleg ([36749, A](#)) staat vandaag ter bespreking geagendeerd.
- Op 3 september 2025 bereikten de lidstaten in Coreper II een algemene oriëntatie over het voorstel. Het Europees Parlement heeft tot dusver nog geen standpunt vastgesteld voor de onderhandelingen tussen de Europese instellingen.

● **Bijlagen**

- EU-voorstel: vereenvoudigingspakket verordeningen Gemeenschappelijk Landbouwbeleid COM(2025)236 (36.749); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van LVVN over het Europees omnibusvoorstel betreffende de vereenvoudiging van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en het bijbehorende BNC-fiche (EK, A)

- COM(2025)236 - Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) 2021/2115 wat betreft het conditionaliteitssysteem, interventietypes in de vorm van rechtstreekse betalingen, interventietypes in bepaalde sectoren en plattelandsontwikkeling, en jaarlijkse prestatieverslagen, en van Verordening (EU) 2021/2116 wat betreft de governance van gegevens en interoperabiliteit, opschorting van betalingen in verband met de jaarlijkse prestatiegoedkeuring, en controles en sancties
- Bijlage bij COM(2025)236
- SWD(2025)236 - Commission Staff Working Document bij COM(2025)236

-
- BNC-fiche bij COM(2025)236

-
- Werkdocument van de Europese Commissie - Roadmap for simplifying the CAP legal framework to reduce burden on farmers and national administrations
 - Persbericht van de Europese Commissie over de versimpeling van het GLB ter ondersteuning van boeren en het versterken van het concurrentievermogen
 - Rapport van het EU CAP-netwerk over de simplificatie van administratieve lasten voor boeren
 - Bijlagen bij het rapport van het EU CAP-netwerk over de simplificatie van administratieve lasten voor boeren

-
- EU-voorstel: vereenvoudigingspakket verordeningen Gemeenschappelijk Landbouwbeleid COM(2025)236 (36.749)
 - E250011 - Omnibusvoorstel vereenvoudiging gemeenschappelijk landbouwbeleid
 - EU-stroomschema's

9. COM(2025)435

Voorstel voor een Verordening betreffende de Europese visserij- en aquacultuurstatistieken

Procedure

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Wenst de commissie dit voorstel voor een verordening in behandeling te nemen en zo ja, wanneer en hoe (schriftelijk overleg met de regering en/of politieke dialoog met de Europese Commissie)?

Toelichting

- Dit voorstel als prioritair aangemerkt in het [Europees Werkprogramma Eerste Kamer 2024](#) . De voorgestelde verordening heeft tot doel bestaande wetgeving in te trekken en de verzameling van gegevens voor het opstellen van Europese visserijstatistieken te vereenvoudigen.
- Het als prioritair aangemerkte voorstel (COM(2025)435) is op 30 juli 2025 gepubliceerd.
- De deadline voor het indienen van een subsidiariteitsbezwaar is 30 oktober 2025.
- Het BNC-fiche bij dit voorstel is nog niet ontvangen.

● **Bijlagen**

- COM(2025)435 - Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de Europese visserij- en aquacultuurstatistieken
- Bijlage bij COM(2025)435

10. Deens initiatief voor een "groene kaart": An EU Action Plan for Plant-Based Foods

● Ambtelijke toelichting

Beslispunt

Wenst (een meerderheid van) uw commissie steun te verlenen aan het voorstel van het Deense parlement voor een "groene kaart" inzake een EU actieplan voor plantaardig voedsel?

Toelichting

Wat is een groene kaart?

Een "groene kaart" is een experimenteel instrument in het kader van de politieke dialoog met de Europese Commissie, met als doel om het engagement van nationale parlementen ten aanzien van het functioneren van de EU op een positieve en constructieve manier te versterken. Het houdt in dat nationale parlementen een bepaald onderwerp of thema dat zij van belang achten onder de aandacht van de Europese Commissie kunnen brengen. Het is vervolgens aan de Europese Commissie, gezien haar exclusieve initiatiefrecht op Europees niveau, om eventuele (wetgevende) vervolgstappen te zetten.

Wat is de strekking van de voorgestelde groene kaart?

Het Deense EU-Voorzitterschap pleit voor een Europees actieplan om plantaardige voeding structureel te integreren in het landbouw- en voedselsysteem van de EU, als onderdeel van een bredere transitie naar een duurzamer, veerkrachtiger en onafhankelijker Europa, in lijn met het Draghi rapport. De volledige tekst van het Deense parlement is bijgevoegd.

Het voorstel zal worden besproken tijdens de interparlementaire conferentie over de transformatie van voedselsystemen in de EU d.d. 11 en 12 september 2025 in Billund, Denemarken. De leden Jaspers (BBB) en Kluit (GL-PvdA) nemen deel aan deze conferentie.

Eerdere voorbeelden

Het instrument van de groene kaart is eerder een onderwerp van discussie geweest onder de nationale parlementen. Een aantal eerdere voorbeelden van "groene kaarten" betreft onder andere de volgende initiatieven:

- Groene kaart betreffende belastingheffing en financiële transparantie in de Europese Unie (2017), initiatief van het Portugese parlement ([34718](#))
- Groene kaart betreffende maatschappelijk verantwoord ondernemen (2016), initiatief van de Franse Assemblée Nationale;
- Groene kaart betreffende het tegengaan van voedselverspilling (2015), initiatief van het Britse Hogerhuis: [Groene kaart voor Brussel tegen voedselverspilling](#);
- Groene kaart betreffende de herziening van de Richtlijn audiovisuele mediadiensten (2015), initiatief van de Saeima van Letland: [Green card on the revision of the Audiovisual Media Services Directive](#).

De Eerste Kamer heeft géén van deze eerdere groene kaartvoorstellen ondersteund.

Wat doet Tweede Kamer met dit verzoek en wat doen andere parlementen?

Omdat er geen Tweede Kamerleden deel zullen nemen aan de conferentie in Billund, is het Deense voorstel daar niet behandeld in commissieverband. Het is momenteel nog onduidelijk of er andere nationale parlementen zijn die steun zullen verlenen aan het voorstel.

● Bijlagen

- Green card - IPC on Transforming the EU's Food systems

11. Voortgang van de ontwikkeling van de mestproductie

Brieven van de minister LVVN van 3 juli 2025 (36618, M) en 20 augustus 2025 (33037/36618, BB)

Bespreking brieven

● Ambtelijke toelichting

Beslispunt

- Wenst de commissie naar aanleiding van de brief van 3 juli 2025 ([36618, M](#)) en de brief van 20 augustus 2025 ([33037/36618, BB](#)) over te gaan tot het voeren van schriftelijk overleg of wenst u deze stukken voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

- De commissie heeft op 18 maart jl. naar aanleiding van de brief van 6 maart 2025 over de voortgang van de mestproductie ([36618, J](#)) besloten de status van toezegging [T03947](#) als **voldaan** aan te merken.
- Vervolgens is op 1 april 2025 inbreng geleverd voor schriftelijk overleg. De commissie is nog in afwachting van de reactie van de minister op de gestelde vragen. De op 9 april verzonden brief is ter informatie als bijlage opgenomen.
- Op 3 juli 2025 heeft de minister van LVVN de Kamer in lijn met toezegging [T03947](#) aan de hand van de **eerste** CBS-kwartaalrapportage 2025 per brief ([36618, M](#)) geïnformeerd over de voortgang van de ontwikkeling van de mestproductie.
- Op 8 juli 2025 besloot de commissie naar aanleiding van de brief van 3 juli 2025 ([36618, M](#)) op voorstel van het lid Jaspers (BBB) de tweede kwartaalrapportage van het CBS over de fosfaat- en stikstofexcretie door de Nederlandse veestapel af te wachten en dit onderwerp dan opnieuw te agenderen.
- Het lid Kluit (GL-PvdA) verzocht bij die volgende agendering ook de brief van 30 juni 2025 ([33037, AZ](#)) betreffende de jaarlijkse rapportages Nederlands mestbeleid (rapportageverplichting uit de derogatiebeschikking) op te nemen.
- Op voorstel van het lid Prins (CDA) is het ministerie op 15 juli 2025 per brief verzocht bij de aanbidding van de tweede CBS-kwartaalrapportage de Kamer ook te informeren over de effecten op de fosfaat- en stikstofexcretie die voortvloeien uit de deelname van bedrijven aan de LBV en de LBV-plus regelingen. De commissie is nog in afwachting van de reactie van de minister op de gestelde vragen. De op 15 juli verzonden brief is ter informatie als bijlage opgenomen.
- De **tweede** kwartaalrapportage 2025 van het CBS is ontvangen op 20 augustus 2025 ([33037/36618, BB](#)).

CBS-kwartaalrapportages

- Link naar [Eerste CBS kwartaalrapportage 2025 - Monitor fosfaat- en stikstofexcretie in dierlijke mest, d.d. 3 juli 2025](#)
- Link naar [Tweede CBS kwartaalrapportage 2025 - Monitor fosfaat- en stikstofexcretie in dierlijke mest, d.d. 20 augustus 2025](#)

● Bijlagen

- Mestbeleid (33.037), Wet wijziging Meststoffenwet in verband met de maximale mestproductie (36.618); brief van de minister van LVVN over voortgang ontwikkeling mestproductie (toezegging T03947) (EK 33.037 / 36.618, BB)
- Wet wijziging Meststoffenwet in verband met de maximale mestproductie (36.618); brief van de minister van LVVN over toezegging informeren voortgang ontwikkeling mestproductie (T03947) (EK, M)

-
- Uitgaande brief inzake effecten LBV en LBV-plus, 15 juli 2025
 - Uitgaande brief inzake voortgang ontwikkeling mestproductie, 9 april 2025
-

- Mestbeleid (33.037); brief van de minister van LVVN over twee jaarlijkse rapportages mestbeleid in relatie tot derogatie (EK, AZ)
- Landbouwpraktijk en waterkwaliteit op landbouwbedrijven aangemeld voor derogatie in 2023 (RIVM, 2025, 138 p.)
- Rapportage Nederlands mestbeleid 2024 (Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur, juni 2025, 41 p.)
- Mestbeleid (33.037); brief regering; Verzoek voor een derogatie op de Nitraatrichtlijn (TK, 606)
- Brief aan EC Roswall

12. Vervolg mondeling overleg 18 april 2023

Verslag nader schriftelijk overleg (35334/33576, BU)

Bespreking verslag nader schriftelijk overleg

● Ambtelijke toelichting

Beslispunt

- Wenst de commissie - na kennisneming van bijgevoegde kabinetsreacties - naar aanleiding van de eerder ([35334/33576, BU](#)) gestelde vragen over PAS-melders vervolgvragen te stellen dan wel de eerder gestelde vragen opnieuw te stellen?

NB - *In een gezamenlijke commissievergadering van de commissies J&V en BIZA op 23 september 2025 zal gelegenheid worden geboden voor inbreng voor schriftelijk overleg over (de kabinetsreactie op) het adviesrapport van de Staatscommissie rechtsstaat ([29279, Y](#) en [29279, AC](#)).*

Toelichting

- Naar aanleiding van het mondeling overleg over rechtsbescherming, rechtsgelijkheid en het bewaken van de rechtsstaat in relatie tot de uitwerking van natuur- en milieuwetgeving in Nederland, dat op 18 april jl. werd gehouden (verslag mondeling overleg: [35334/33576, BF](#)), is vóór het zomerreces van 2023 schriftelijk overleg gevoerd met de minister van I&W en de minister voor Rechtsbescherming (verslag schriftelijk overleg ([35334/33576, BI](#))).
- Vervolgens zijn een tweede ([35334/33576, BL](#)), derde ([35334/33576, BN](#)), vierde ([35334/33576, BP](#)), vijfde ([35334/33576, BQ](#)) en zesde ronde ([35334/33576, BU](#)) schriftelijk overleg gehouden.
- De commissie besloot op 4 februari 2025 na kennisneming van de zesde overlegronde de behandeling van het nader schriftelijk overleg ([35334/33576, BU](#)), voor zover het gaat over de luchtvaart, over te dragen aan de commissie I&W/VRO en het aan die commissie over te laten de mogelijkheid te bieden tot het leveren van inbreng voor nader schriftelijk overleg.
- Voorts besloot zij op die datum het nader schriftelijk overleg ([35334/33576, BU](#)), voor zover het betrekking heeft op de PAS-melders, aan te houden totdat de volgende informatie beschikbaar is.
- Ten eerste de kabinetsreactie op het Rli-rapport 'Met recht balanceren: juridisering in de leefomgeving'. Deze reactie is aan de Kamer aangeboden op 21 februari 2025 ([33118, GI](#)).
- Ten tweede de kabinetsreactie op het adviesrapport van de Staatscommissie rechtsstaat 'De gebroken belofte van de rechtsstaat'. Deze kabinetsreactie is verschenen op 4 juli 2025: [29279, AC](#).
- De minister van I&W en de staatssecretaris van LVVN hebben aangegeven ([35334/33576, BU](#), blz. 10) na verschijning van de kabinetsreactie op het adviesrapport van de staatscommissie graag op basis van vragen over PAS-melders te willen reflecteren op de inzichten uit het rapport.

- Op 8 juli 2025 heeft de commissie J&V naar aanleiding van de brief van de toenmalige minister van Rechtsbescherming van 28 juni 2024 ([29279, Y](#)), waarin het adviesrapport 'De gebroken belofte van de rechtsstaat' van de Staatscommissie rechtsstaat werd aangeboden en de kabinetsreactie van 4 juli 2025 op dit adviesrapport ([29279, AC](#)), besloten in een gezamenlijke commissievergadering van de commissies J&V en BIZA gelegenheid te bieden voor inbreng voor schriftelijk overleg. Deze gezamenlijke vergadering zal plaatsvinden op 23 september 2025.

● **Bijlagen**

- Natuurbeleid (33.576), Problematiek rondom stikstof en PFAS (35.334); verslag van een nader schriftelijk overleg met de minister van I&W naar aanleiding van een mondeling overleg op 18 april 2023 over rechtsbescherming, rechtsgelijkheid, en het bewaken van de rechtsstaat in relatie tot de uitwerking van natuur- en milieuwetgeving in Nederland (EK 35.334 / 33.576, BU)
- Natuurbeleid (33.576), Problematiek rondom stikstof en PFAS (35.334); verslag van een mondeling overleg op 18 april 2023 over rechtsbescherming, rechtsgelijkheid, en het bewaken van de rechtsstaat in relatie tot de uitwerking van natuur- en milieuwetgeving in Nederland (EK 35.334 / 33.576, BF)

-
- Rechtsstaat en Rechtsorde (29.279); brief van de ministers van BZK en van SZW en de staatssecretaris Rechtsbescherming ter aanbieding van de kabinetsreactie op het adviesrapport van de Staatscommissie rechtsstaat 'De gebroken belofte van de rechtsstaat. Tien verbetervoorstellen met oog voor de burger' (EK, AC)
 - Bijlage bij de kabinetsreactie op de verbetervoorstellen van de Staatscommissie rechtsstaat (Rijksoverheid, 4 juli 2025, 36 p.)
 - Rechtsstaat en Rechtsorde (29.279); brief van de minister voor Rechtsbescherming ter aanbieding van het rapport van de Staatscommissie rechtsstaat (EK, Y)
 - De gebroken belofte van de rechtsstaat: Tien verbetervoorstellen met oog voor de burger (Staatscommissie rechtsstaat, 2024, 158 p.)
 - Publieksversie: De gebroken belofte van de rechtsstaat (Staatscommissie rechtsstaat, 2024, 18 p.)
 - Achtergronddocument bij rapport 'De gebroken belofte van de rechtsstaat' (Staatscommissie rechtsstaat, 2024, 527 p.)
-

- Omgevingsrecht (33.118); brief van de minister van VRO met kabinetsreactie op Rli advies 'Met recht balanceren: juridisering in de leefomgeving' (EK, GI)
- Omgevingsrecht (33.118); brief van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur ter aanbieding van het Rli-advies 'Met recht balanceren: juridisering in de leefomgeving' (EK, GC)
- Met recht balanceren: juridisering in de leefomgeving (Raad voor de leefomgeving en infrastructuur, juni 2024, 64 p.)

13. **Advies Gezondheidsraad over gezondheidsrisico's rondom geitenhouderijen**

Brief 28973, Q

Bespreking

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Wenst u het advies in behandeling te nemen? Zo ja, hoe en op welke termijn?

Toelichting

- Op 3 juli 2025 heeft de minister van VWS, mede namens de minister van LVVN, de

Kamer het Gezondheidsraad advies “*Gezondheidsrisico’s rond veehouderijen 2025: deel I Evaluatie wetenschappelijke kennis over risico op longontstekingen bij omwonenden van geitenhouderijen*” aangeboden ([28973, Q](#)). De Gezondheidsraad heeft besloten in twee delen te adviseren. Het tweede deeladvies van de Gezondheidsraad wordt eind dit jaar verwacht. De beleidsreactie van het kabinet op het advies zal na het tweede deeladvies aan de Kamer worden aangeboden.

- De commissie LNV heeft op 1 juli jl. naar aanleiding van het verslag schriftelijk overleg ([28973/29683, P](#)) mondeling overleg gevoerd met de ministers van VWS en LNVN over het onderzoek ‘*Veehouderij en gezondheid omwonenden - VGO III*’ ([28973/29683, O](#)), in het bijzonder over de toepassing van het voorzorgprincipe. Tijdens dat overleg werd verwezen naar het thans aangeboden advies van de Gezondheidsraad. Het conceptverslag van dat overleg is bijgevoegd.
- Het lid Kluit (GL-PvdA) heeft op 8 juli jl. verzocht het advies vandaag ter bespreking te agenderen.

● **Bijlagen**

- Conceptverslag MO Veehouderij en gezondheid omwonenden, 1 juli 2025
- Toekomst veehouderij (28.973); brief van de minister van VWS inzake aanbieding advies Gezondheidsraad over gezondheidsrisico’s rondom geitenhouderijen, motie over nationaal uniform moratorium met verbod op uitbreiding, verplaatsing en nieuwbouw van geitenstallen en gewenst onderzoek WUR over mogelijkheden vermindering ziekteverwekkers uit stallen (EK, Q)
- Advies Gezondheidsrisico’s rond veehouderijen 2025: deel I. Evaluatie wetenschappelijke kennis over risico op longontstekingen bij omwonenden van geitenhouderijen (Gezondheidsraad, 3 juli 2025, 36 p.)

14. Mededelingen en informatie

● **Ambtelijke toelichting**

A - Vervolg uitgesteld gesprek over Rli-rapport ‘Falen en opstaan’?

Op 17 juni 2025 besloot uw commissie het voor die datum geplande gesprek met de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) over het rapport ‘[Falen en opstaan](#)’ te verplaatsen naar een nader te bepalen datum na het zomerreces. Het gesprek staat thans gepland voor **dinsdag 14 oktober 2025, 16:00 - 17:00 uur**.

B - Reactie op rapporten Wetenschappelijke Klimaatraad en Nationaal Klimaatplatform

Per brief van 11 juli 2025 ([32813, BL](#)) heeft de minister LNVN haar reactie gestuurd op het advies van de Wetenschappelijke Klimaatraad (WKR) ‘[Boeren in een veranderend klimaat](#)’ en op het vierde signalenrapport van het Nationaal Klimaatplatform (NKP) ‘[Een duurzame basis voor bestaanszekerheid van boeren en tuinders](#)’. Over het eerstgenoemde rapport heeft uw commissie op 25 maart 2025 gesproken met de WKR. De brief van 11 juli treft u hierbij aan.

C - Internetconsultatie AMvB vergunningvrije verduurzamingsactiviteiten

De minister van LNVN heeft de Kamer op 25 augustus 2025 ([35334, CF](#)) geïnformeerd over de internetconsultatie van het ontwerpbesluit vergunningvrije verduurzamingsactiviteiten. Met deze AMvE wordt invulling gegeven aan de Kamerbrief ‘Startpakket Nederland van het slot’ ([TK 35334, 362](#)). Daarin is aangegeven dat er wordt onderzocht onder welke voorwaarden kleinschalige en tijdelijke emissies van (verduurzamings)projecten kunnen worden toegestaan. De [internetconsultatie](#) loopt van 25 augustus tot en met 5 oktober 2025.

D - Kwartaalrapportage lopende EU-wetgevingshandelingen tweede kwartaal 2025

Op 19 augustus 2025 stuurden de bewindspersonen van LNVN de Kamer de kwartaalrapportage tweede kwartaal 2025 toe ([21109, BH](#)), met daarin de stand van zaken van alle lopende EU-wetgevingsdossiers waarvoor het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur verantwoordelijk is. Dit betreft EU-verordeningen en EU-richtlijnen. De volledige kwartaalrapportage is

ter informatie bijgevoegd.

E - Contourenbrief Agrarisch Natuurbeheer

In haar contourenbrief van 4 juli 2025 ([TK 33576, 460](#)) heeft de minister van LVVN de Tweede Kamer geïnformeerd over de uitwerking van het Agrarisch Natuurbeheer (ANB). De brief beschrijft de uitwerking van de Contourenbrief Agrarisch Natuurbeheer ([TK 33576, 402](#)) van 29 november 2024.

F - Wetsvoorstel vervangen van de KDW Omgevingswaarde (Spoedwet vervangen omgevingswaarde stikstof)

Op 11 juli 2025 heeft de minister van LVVN de Tweede Kamer per brief ([TK 35334, 405](#)) geïnformeerd over de internetconsultatie van het wetsvoorstel *Spoedwet vervangen omgevingswaarde stikstof*. Het wetsvoorstel vervangt de huidige, op de KDW gebaseerde omgevingswaarden door een wettelijk verplicht programma van maatregelen inclusief sectorale doelen gericht op reductie van de emissie van stikstofverbindingen. De [internetconsultatie](#) liep van 14 juli tot en met 24 augustus 2025. Na verwerking van de consultatiereacties zal het wetsvoorstel ter advisering worden voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State.

G - Planning AMvB Dierwaardige Veehouderij

De minister van LVVN heeft per brief 14 juli 2025 aan de Tweede Kamer ([TK 28286, 1399](#)) gereageerd op het verzoek van de vaste commissie LVVN in de Tweede Kamer om een zo concreet mogelijke planning van de aangekondigde AMvB Dierwaardige Veehouderij aan de Kamer te sturen. In de brief is de planning tot aan de voorhang aan het parlement geschetst. De [internetconsultatie](#) vond plaats van 24 juni tot en met 5 augustus 2025. De planning is er volgens de brief op gericht de beoordeling en verwerking van alle toetsen en ontvangen consultatiereacties eind oktober 2025 af te ronden. Daarna volgt de voorhangprocedure; deze zal dus op zijn vroegst komend najaar starten. Uw commissie besloot op 8 juli jl. het verslag schriftelijk overleg over motie [35746, G](#) en toezegging [T03706 \(35746/28286/31571, K\)](#) en het verslag schriftelijk overleg over de kalversector ([36618/28286/28625, L](#)) desgewenst te betrekken bij de behandeling van de in de brief van 24 juni 2025 ([28286, AE](#)) aangekondigde ontwerp-AMvB dierwaardige veehouderij 2040.

H - Appreciatie van het MCEN-maatregelpakket stikstof

De Tweede Kamer heeft verzocht te worden geïnformeerd over de reflectie van het kennisconsortium (PBL, RIVM, Deltarus en Wageningen University & Research) op het in april jl. door het kabinet gepresenteerde mogelijk totaalpakket stikstof (*Startpakket Nederland van het slot*, [TK 35334, 362](#)). Naar aanleiding van het verzoek heeft de minister van LVVN op 28 augustus 2025 de reflectie van het kennisconsortium op het maatregelpakket van de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel (MCEN) aan de Tweede Kamer aangeboden ([TK 35334, 409](#) → zie bijlage). De reflectie van het kennisconsortium wordt door het kabinet benut bij de voorbereiding van vervolgbesluiten. Link naar [Reflectie van het kennisconsortium op concept-maatregelpakket van de Ministeriële Commissie Economie en Natuurherstel](#) (27-08-2025).

I - PAS-melders en handhavingsverzoeken

De Tweede Kamer is op 29 augustus 2025 door de minister van LVVN per brief (TK 35334, 410 → zie bijlage) geïnformeerd over PAS-melders en handhavingsverzoeken. De Tweede Kamer heeft op woensdag 3 september jl. gedebatteerd over het wetsvoorstel *Maatwerken aanpak PAS-projecten* ([36755](#)). Het debat zal worden voortgezet op 10 september 2025. De Eerste Kamer heeft op 27 mei jl. een verzoek ontvangen ([36755, A](#)) om spoedige behandeling van dit voorstel. In de Tweede Kamer heeft de tijdelijke commissie Grondrechten en constitutionele toetsing op 27 augustus 2025 haar advies over het wetsvoorstel *Maatwerken aanpak PAS-projecten* aangeboden ([TK 36755, 10](#) → zie bijlage).

● Bijlagen

- Kabinetsaanpak Klimaatbeleid (32.813); brief van de minister van LVVN met reactie op WKR-rapport Boeren in een veranderend klimaat, NKP-rapport Een duurzame basis voor bestaanszekerheid van boeren en tuinders en uitvoering motie van het lid Thijssen c.s.

over onderzoek compensatie lage inkomens voor eventuele stijging voedselprijzen (EK, BL)

- Problematiek rondom stikstof en PFAS (35.334); brief van de minister van LNVN over internetconsultatie AMvB vergunningvrije verduurzamingsactiviteiten (EK, CF)

- Uitvoering EU-Richtlijnen (21.109); brief van de minister van LNVN en de staatssecretaris van LNVN over LNVN-kwartaalrapportage EU-wetgevingsonderhandelingen tweede kwartaal 2025 (EK, BH)
- kwartaalrapportage lopende LNVN EU-wetgevingshandelingen tweede kwartaal 2025

- Brief van de minister van LNVN over appreciatie PBL maatregelpakket stikstof, 28 augustus 2025 (TK 35334, 409)
- Reflectie op MCEN-maatregelenpakket spoor 2. Toelichting bij de PowerPoint-presentatie (PBL, 2025, 62 p.)

- Brief van de minister van LNVN over PAS-melders en handhavingsverzoeken, 29 augustus 2025 (TK 35334, 410)
- Brief van de tijdelijke commissie Grondrechten en constitutionele toetsing over een advies over het wetsvoorstel Wijziging van de Omgevingswet (maatwerkenpak PAS-projecten) (TK 36755, 10)

- Overzicht van nieuwe Europese wetsvoorstellen en mededelingen (4 juli 2025 – 5 september 2025)
- Selectielijst doorlopende wetteksten commissie LNV
- Overzicht aanhangige gedelegeerde regelgeving
- Termijnbrief van 4 juli 2025, reactietermijn tot 9 september 2025, 17.00 uur (herhaling)
- Lijst ingekomen brieven commissie LNV

15. Rondvraag

16. Ter herinnering: openstaande correspondentie en wetgevingsverslagen commissie LNV

● Ambtelijke toelichting

- Hieronder is een overzicht van de openstaande correspondentie weergegeven (dit betreft brieven en wetgevingsverslagen).
- Een overzicht van wetsvoorstellen die bij de commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in (schriftelijke) behandeling zijn, is via deze [LINK](#) te raadplegen.
- Een overzicht van LNV-wetsvoorstellen in behandeling bij de **Tweede Kamer** is te raadplegen via deze [LINK](#).

Tabel uitklappen inklappen

Overzicht openstaande correspondentie en wetgevingsverslagen

<u>Verzonden</u>	<u>Onderwerp + link</u>	<u>Reactietermijn</u>	<u>Toelichting</u>
<u>CORRESPONDENTIE:</u>			

2025-07-15	SO - Kamer informeren over effecten deelname bedrijven aan LBV- en LBV-plus; Link brief: 33037/36618	Bij aanbieding 2e CBS kwartaalrapportage fosfaat- en stikstofexcretie	<i>Ambtelijk gerappelleerd (reactie volgt naar verwachting z.s.m. na het zomerreces)</i>
2025-05-23	SO - Mededeling Visie voor landbouw en voedsel (E250004) → <u>aan Europese Commissie</u> ; Link brief: 36736, B	2025-08-23	
2025-04-09	SO - Ontwikkeling mestproductie: Link brief: 33037/36618	2025-05-06	<i>Ambtelijk gerappelleerd (reactie volgt naar verwachting z.s.m. na het zomerreces)</i>
<u>WETGEVING:</u>			
Er zijn momenteel geen openstaande verslagen.			
2025-09-05			

De griffier van de commissie,
Warmolt de Boer

● **Ter kennisneming**

- Geannoteerde agenda van de informele Landbouwrapad te Kopenhagen van 7 tot en met 9 september 2025
- Verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 14 juli 2025 en appreciatie van het werkprogramma van het Deens voorzitterschap
- Bijlage bij het verslag van de Landbouw en Visserijraad van 14 juli: joint letter from Vught countries to Commissioner Varhelyi